

ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'я потерпілого.

Типові ознаки булінгу (цькування):

- **систематичність** (повторюваність) діяння;
- **наявність сторін** – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігач (за наявні);
- **дії або бездіяльність кривдника** наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Типові форми булінгу (цькування):

- систематичні кепкування з будь-якого приводу;
- задирство;
- фізичні і психічні приниження;
- різного виду знущання;
- бойкот та ігнорування;
- псування особистих речей та ін.

Чи замислювалися ви, де беруть витоки комплекс жертви або потреба агресії стосовно інших. Мало хто з батьків знає про булінг чи стикається з цим явищем в дитячому садку. Чому і як дитина дошкільного віку стає жертвою булінгу? Дізнайтеся, що означає цей термін, хто може спровокувати булінг в ДНЗ (ЗДО) та як змінюється поведінка дитини.

Булінг в ЗДО — міф чи реальність

Булінг (від англ. to bull — переслідувати) — свідомо агресивна поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої. Булінг у ДНЗ (ЗДО) може проявлятися як тиск: психологічний, фізичний. Часто діти застосовують і фізичний, і психологічний тиск на жертву. Наприклад, образи, приниження, ігнорування, непоступливість, погрози, побиття під час ігор.

Проблеми жорстокого поводження в дитячому середовищі приділяється найпильніша увага. Прояви насильства в дитячому саду відрізняється від насильства в школі. У початковій школі це група дітей, в дошкільному закладі окремі діти. Дуже рідко група дітей, ще рідше, коли залучається весь дитячий сад. У дитячому садку при насильстві немає попередньої стадії обмірковування. Дошкільнята не усвідомлюють до кінця своїх дій. Відсутнє розуміння наслідків і почуття провини. Виправданням насильства є незначний проступок. Агресивна поведінка дітей розходиться з їх словами.

Хто провокує булінг в дитсадку

Булінг серед дітей дошкільного віку в ЗДО можуть спровокувати дорослі. Діти старшого дошкільного віку одразу сприймають ставлення авторитетних дорослих до інших і беруть це ставлення за зразок. Вони починають цькувати дитину чи дітей, якщо:

Педагог або помічник вихователя:

- зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі;
- ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки;
- глузує із зовнішнього вигляду дитини;
- образливо висловлюється про дитину чи її батьків;
- проявляє огиду щодо фізичної або фізіологічної особливостей дитини.

Батьки або члени сім'ї:

- б'ють та ображають дитину вдома;
- принижують дитину у присутності інших дітей;
- проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини;
- ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).

Усі діти потребують підтримки дорослих — батьків, вихователів, практичного психолога та соціального педагога. Саме вони мають допомогти дітям налагодити партнерські взаємини з однолітками у групі.

Як міняється поведінка дитини під час булінгу в ЗДО

*Дитина-жертва булінгу поводиться незвично.
Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то
тепер така дитина:*

Вдома:

- не хоче одягатися вранці;
- шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка;
- просить батьків забрати її із дитячого садка раніше;
- плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт – не контактує з однолітками у дворі;
- грає наодинці.

В дитячому садку:

- не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності тощо;
- усамітнюється при будь-якій нагоді;
- часто губить свої іграшки або речі;
- бруднить чи псує одяг;
- грає поламаними іграшками;
- відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театрізації чи грі;
- не має друзів у групі.

Що робити батькам

- У першу чергу заспокойтесь, і тільки після цього починайте розмову з дитиною.
- Дайте відчути, що ви поруч, готові підтримати та допомогти, вислухати та захистити.
- Запевніть дитину, що ви не звинувачуєте її у тому, що відбувається, і вона може говорити відверто.
- Пам'ятайте, що дитині може бути неприємно говорити на цю тему, вона вразлива у цей момент. Будьте терплячими та делікатними.
- Запропонуйте подумати, які дії допоможуть дитині почуватися у більшій безпеці зараз (наприклад, бути певний час ближче до дорослих, не залишатися довго у ДНЗ тощо).
- Розкажіть дитині, що немає нічого поганого у тому, щоб повідомити про агресивну поведінку щодо когось вихователю чи помічнику вихователя.
- Поясніть різницю між “пліткуванням” та “підслуванням” про своє життя чи життя друга.
- Пам'ятайте, що ситуації фізичного насилля потребують негайного втручання з боку батьків та візит до адміністрації.
- Важливо усвідомити, чому саме дитина потрапила у ситуацію булінгу.
- Обов'язково рекомендуємо з цим звернутися до дитячого психолога.
- Підтримайте свою дитину у налагодженні дружніх стосунків з однолітками.
- Поясніть дитині, що зміни будуть відбуватися поступово, проте весь цей час вона може розраховувати на вашу підтримку.

Пам'ятайте: дитина, що стала учасником цькування (нападник, спостерігач або жертва), яку б позицію вона не дотримувалась при цьому, потребує серйозної роботи з дитячим психологом.

СТОПБУЛІНГ

#СтопБулінг #ЗупинимоБулінгРазом #Ніцькуванню

БУЛІНГ – ЦЕ НАСИЛЬСТВО:

- ФІЗИЧНЕ

штовхання, підняжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень

- ЕКОНОМІЧНЕ

крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей

- ПСИХОЛОГІЧНЕ

принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж

- СЕКСУАЛЬНЕ

принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у періодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти

- ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗАСОБІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ (КІБЕРБУЛІНГ)

публікація фото та відео принизливого змісту, створення несправнних профілів, залучування та шантаж через sms-повідомлення та електронне листування, виключення із кібер-груп та блокування в соціальних мережах, «тролінг»

ОЗНАКИ БУЛІНГУ:

- повторюваність
- наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі
- фізична або психічна шкода
- вчиняється у закладах освіти щодо дітей або вчителів

ЩО РОБИТИ?

Якщо ти або твої знайомі постраждали від булінгу – звернися із заявою про випадки булінгу (цькування) до керівника закладу освіти.

Якщо тобі необхідна правова допомога (юридична консультація, складання заяви, інших документів) – звернися до Єдиного контакт-центру безоплатної правової допомоги **0 800 213 103** (цілодобово і безкоштовно в межах України).

Якщо тобі необхідна психологічна допомога – звернися на Національну дитячу «гарячу лінію» **116 111**.

Якщо вчителі та адміністрація не вирішили проблему – звертайся із заявою до поліції.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*

- штраф від 850 до 1700 грн
- громадські роботи від 20 до 40 годин

Неповідомлення керівником закладу освіти органам Національної поліції про випадки булінгу

- штраф від 850 до 1700 грн
- виправні роботи до одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку

Булінг, вчинений повторно протягом року або групою осіб*

- штраф від 1700 до 3400 грн
- громадські роботи від 40 до 60 годин

*застосовується до дітей від 16 років та батьків, чії діти вчинили булінг у віці від 14 до 16 років

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», яким закріплено поняття булінгу (цькування) та відповідальність за його вчинення.

МАЄШ ПИТАННЯ?
pravo.minjust.gov.ua

Загальнонаціональний правопросвітницький проєкт «Я МАЮ ПРАВО!» також пропонує користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення.